

Jongeren Interactief voor de natuur

**Procesverslag van 2 pilotprojecten
+ succes- en faalfactoren**

September 2002

Inleiding

De brochure 'Jongeren interactief in de natuur' geeft inzicht in de processen die plaatsvinden bij het uitvoeren van projecten met als doel het betrekken van buitenschoolse jongeren bij hun natuurlijke leefomgeving. Aan de hand van 2 voorbeelden van projecten wordt uitgelegd hoe de projecten verliepen, en wat de daaruit geleerde lessen zijn.

Deze brochure heeft als doel een handreiking te bieden aan gemeenten en NME-organisaties die jongeren willen betrekken bij de natuurlijke omgeving.

'Jongeren interactief in de natuur' is een onderdeel van het project www.hetgroeneland.nl welke tot stand gekomen is met subsidie van de Regeling versterking maatschappelijke betekenis natuur van het ministerie van LNV.

Wilfried Romp
Projectleider www.hetgroeneland.nl
Projectbureau IVN Nederland
w.romp@ivn.nl
020-6228115

September 2002

Deze brochure is samengesteld door Marleen de Kanter (Projectenbureau IVN Nederland) op grond van teksten van het consultantschap IVN Groningen.

Deze uitgave is te bestellen door € 5 over te maken op gironummer 347147 met vermelding van brochure Jongeren Interactief en opgave van het eigen postadres.

Inhoudsopgave:

Inleiding	1
Projectbeschrijving	3
Projectuitvoering	3
Projectplanning	4
Format voor weergeven gesprekken	5
Project 1 Agrarische jongeren	6
Achtergronden project	6
Gesprekken en contacten	6
Het programma	7
Opzet van de training	9
Evaluatie training	9
Project 2 Jongeren en Lokale Agenda 21	11
Achtergronden van het project	11
Opzet van het project	11
Voortgang van het project	12
Planning van het project	14
Handreiking succes- en faalfactoren	15
Omschrijving projecten	15
Project 1 Jongeren in de landbouw	15
Project 2 Jongeren in de stad	15
Succesfactoren	16
Project 1 Jongeren in de landbouw	16
Project 2 Jongeren in de stad	16
Faalfactoren	17
Project 1 Jongeren in de landbouw	17
Project 2 Jongeren in de stad	17
Aanbevelingen om jongeren buitenschools te betrekken bij lokale leefbaarheid en duurzaamheid	17

Projectbeschrijving

Om jongeren te betrekken bij de duurzame toekomst, kan het voortgezet onderwijs een belangrijke rol op zich nemen. Maar ook buiten de school zijn jongeren actief met hobby's, sport, werk en buurtwerk. Is het mogelijk jongeren buiten de school te bereiken met thema's als eigen omgeving, duurzaamheid en natuur?

Het project "Jongeren interactief in de natuur" heeft tot doel jongeren in een buitenschoolse situatie te betrekken bij hun eigen natuurlijke omgeving. Dit betekent dat jongeren van 15 jaar en ouder daadwerkelijk iets doen in de natuurlijke omgeving of nadenken over de natuurlijke omgeving.

Het project is gesplitst in twee pilots. Deze twee projecten voor buitenschoolse jongeren zijn in de provincie Groningen uitgevoerd.

1. Als eerste heeft het IVN Consulentenschap Groningen in samenwerking met Projectenbureau IVN Nederland voor het Gronings Agrarische Jongeren Kontakt (GrAJK) een training rond presentatietechnieken opgezet.
2. Een tweede groep buitenschoolse jongeren wordt gestimuleerd na te denken over beleid op buurtniveau. Deze pilot is georganiseerd door het IVN Consulentenschap Groningen in samenwerking met de gemeente Groningen.

Projectuitvoering

Opdrachtgever:	Wilfried Romp
Projectleider:	Rixt Smit
Projectmedewerker:	Fokke Postma
Trainer:	Jettie van den Houdt

Projectplanning

Het projectplan gaat uit van projectmatig werken. Na elke fase neemt de projectleider contact op met de opdrachtgever om een fiat te krijgen voor de volgende fase.

Projectfase	Activiteit	Eindproduct	Persoon	Periode
Initiatiefase Welk idee?	- Opstellen projectplan - Financiering - Aanmaken werkbegroting	Projectplan	Pr.leider	Sept. - begin okt. 2001
Definitiefase Wat gaan we doen?	- Format bedenken voor weergeven gesprekken - Gesprekken starten met GAJK - Gesprekken starten met gemeenten Haren en Groningen - Opstellen randvoor-waarden twee pilots - Brainstormen over invulling activiteiten GAJK - Brainstorm over invulling activiteit gemeenten	Format Globaal programma van twee pilots	Pr. med. en Pr.leider Pr. med. Pr.leider Pr. med. en Pr.leider Pr. med. Pr.leider	Okt. - Half nov. 2001
Ontwerpfase Hoe gaan we het doen?	- Ontwerpen van de een spel, bijeenkomst, internetsite, excursie o.i.d. - Bijhouden van het proces d.m.v. de format	 Detailprogramma van de twee pilots	Pr. med. en Pr.leider Pr. med. en Pr.leider	Half Nov. - Dec. 2001
Vorbereidings-fase Hoe gaan we het maken?	- Taakverdeling, ontwikkelen hulpmiddelen, organisatie activiteit, instructie samenwerkende partners, uitnodigingen etc. - Bijhouden van het proces d.m.v. de format	 Alle producten voor de uitvoering zijn ontwikkeld	Pr. med. en stagiaire? Pr. med. en Pr.leider	Jan. 2002
Realisatiefase Doen	- De twee activiteiten van de pilots worden uitgevoerd. - Bijhouden van het proces d.m.v. de format	 Uitvoering activiteiten	Pr. med., Pr.leider en eventueel stagiaire Pr. med. en Pr.leider	Feb. 2002
Nazorgfase Wat kunnen we ervan leren?	- Opstellen leerpunten en successen van het project - Procesbeschrijving opstellen a.d.h.v. de formats	 Procesbeschrijving Evaluatie	Pr. med. Pr. med.	Feb. 2002

Format voor weergeven gesprekken

Om het proces goed te documenteren is gewerkt met een format voor het weergeven van de gesprekken. Aangezien hier nog geen ervaring mee was, kon het format in de loop het project aangepast worden.

De volgende elementen worden weergegeven na het voeren van een gesprek met de partners en/of doelgroep.

Algemeen Persoon Datum Plaats Gesprekspartners Projectfase	
Inhoudelijk Wat is de vraag? Probleem? Kans? De vraag achter de vraag? Voor wie is het project? Welk thema wordt gekozen? Wie zijn de partners in het project? Wie krijgt welke rol? Wat zijn aandachtspunten voor de volgende keer?	
Structuur van het gesprek Is er een duidelijk begin en eind van het gesprek? Is er 'commitment' tussen alle gesprekspartners? Welke besluiten zijn er genomen? Welke afspraken zijn er gemaakt? Is het gespreksdoel gehaald? Is er een vervolgesprek en is hiervoor een afspraak gemaakt? Wat zijn aandachtspunten voor de volgende keer?	
Gespreksverloop Hoe was de sfeer van het gesprek? (bv. stemgebruik, enthousiasme, non-verbale houding) Sluiten personen bij elkaar aan? (bv. aan woordgebruik, cultuur, type) Wat zijn aandachtspunten voor de volgende keer?	

Project 1 Agrarische jongeren

Betrokkenen bij de organisatie van het project

Rixt Smit	Projectleider CNME Groningen
Fokke Postma	Projectmedewerker CNME Groningen
Tom de Jong	Beleidsmedewerker GrAJK (Gronings Agrarisch Jongeren Kontakt)
Jan Schouten	Lid provinciaal bestuur van GrAJK
Jettie van den Houdt	Trainer (projectbureau IVN Nederland)

Achtergronden project

Het GrAJK heeft 550 leden die georganiseerd zijn in 8 afdelingen, waarvan 2 speciaal voor vrouwen. Elke afdeling is met één bestuurder vertegenwoordigd in het provinciaal bestuur (PB). Het PB bepaalt welke koers wordt uitgezet en neemt de standpunten van het GrAJK in. De afdelingen organiseren in de wintermaanden één keer per maand een bijeenkomst voor hun leden. Soms wordt daarvoor een spreker ingehuurd die een lezing over een bepaald onderwerp geeft. Vervolgens is er dan een discussie. Een ander belangrijk doel van de bijeenkomsten is het onderling uitwisselen van kennis en ervaringen.

Veel jongeren die zijn aangesloten bij het GrAJK hebben behoorlijk wat kennis van de natuurlijke omgeving. Van jongs af aan hebben ze met de natuurlijke omgeving te maken gehad en vaak zijn ze er dagelijks bezig. Ze zijn erg betrokken bij hun natuurlijke omgeving en willen daar graag een steentje aan bijdragen. Daarnaast voelen zij zich vaak door de milieubeweging in een negatief daglicht geplaatst. De agrarische jongeren willen graag het agrarisch bedrijf in haar natuurlijke omgeving presenteren aan derden. Daarom is het handig om voor deze jongeren een training "excursie- en presentatietechnieken" organiseren.

Doel van het project

Aan agrarische jongeren in Groningen bijbrengen van vaardigheden in het uitvoeren van presentaties en excursies, zoals het omgaan met diverse doelgroepen en het gebruiken van verschillende werkvormen.

Doelgroep van het project

Het project is bedoeld voor het provinciaal bestuur (indien goedgekeurd) en één of twee afdelingen (indien mogelijk).

Uitvoering van het project

Het grootste deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd door het CNME Groningen. Het GrAJK zal meehelpen met de uitvoering van het project.

Gesprekken en contacten

Er zijn 5 persoonlijke gesprekken geweest: op 20 september 2001, 15 oktober 2001, 9 november 2001, 17 december 2001 en op 14 maart 2001. Bij de laatste 3 gesprekken is er gebruik gemaakt van het format voor gesprekken.

In het kader van het project "Jongeren Interactief" is er op 20 september 2001 een gesprek geweest tussen de projectleider en Jan Schouten (dagelijks bestuur GrAJK). Tijdens dit gesprek hebben zij kennisgemaakt en informatie uitgewisseld over IVN en Groninger Agrarisch Jongeren Kontakt (GAJK). Er werd afgesproken om binnenkort een keer verder te praten.

Op 15 oktober 2001 is tussen de projectleider en de project medewerker (dus binnen het CNME Groningen) een gesprek geweest waarin het projectplan besproken is.

Op 9 november 2001 heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen de project medewerker van CNME Groningen en Jan Schouten (provinciaal bestuur) en Tom de Jong (beleidsmedewerker) van het Gronings Agrarisch Jongeren Kontakt (GrAJK). Tijdens dit gesprek is vastgesteld dat er behoefte is aan een training "excursie- en presentatietechnieken". Jan en Tom zullen het voorstel in het provinciaal bestuur bespreken. Bij goedkeuring volgt er een nieuw overleg.

Op 17 december 2001 was inmiddels duidelijk dat GrAJK in principe wil meewerken aan een training "excursie- en presentatietechnieken". Het programma voor het komende winterseizoen van de afdelingen stond al vast. Het programma voor het Gronings Afdelingsbestuur stond nog open. Het GrAJK wil graag dat de training/cursus georganiseerd wordt voor het afdelingsbestuur (25 personen). In het gesprek zijn afspraken gemaakt over de uitvoering en andere praktische zaken. Er wordt een belafsprake gemaakt voor de go-no-go-beslissing, omdat het voorstel nog goedgekeurd moet worden door het bestuur van GrAJK.

In samenspraak met het IVN Nederland is een geschikte trainer gezocht. Het programma is gemaakt door de trainster Jettie van den Houdt aan de hand van het projectvoorstel en notulen.

Op 14 maart 2001 is de trainingsdag geëvalueerd door de projectmedewerker en Tom.

Behalve persoonlijke gesprekken zijn er ook regelmatig telefonische en emailcontacten geweest. Vaak werd er even gebeld als er een belangrijke mail verstuurd was waar naar gekeken moest worden.

Het programma

De trainingsdag bestaat uit vier onderdelen. Tussen de onderdelen is iedere keer een (korte) pauze gepland. Binnen ieder onderdeel wordt er ingegaan op de theorie, die vervolgens in praktijk wordt gebracht. Dat betekent korte presentaties door de deelnemers, die vervolgens worden teruggekoppeld naar de groep. Na afloop van ieder onderdeel wordt de behandelde theorie (in beknopte vorm) op schrift uitgedeeld. Het programma ziet er als volgt uit:

9.15 – 9.30 uur	Ontvangst
9.30 – 10.30 uur	Er wordt gestart met een korte kennismaking. Vervolgens wordt er ingegaan op communicatie en het belang van non-verbale communicatie.
10.30 – 10.45 uur	Pauze
10.45 – 12.15 uur	De voorbereiding van een excursie staat binnen dit onderdeel centraal.
12.15 – 12.45 uur	Lunchpauze

12.45 – 14.15 uur	Dit onderdeel behandelt de opbouw en de “rode draad” van het verhaal.
14.15 – 14.30 uur	Pauze
14.30 – 15.30 uur	Het laatste onderdeel gaat in op verschillende werkvormen.

Voorbereiden training

Ter voorbereiding op de training ontwikkelde de trainster een huiswerkopdracht voor de deelnemers, in de vorm van een invulformulier. Deze wordt door de projectmedewerker bijgesteld en naar Tom gestuurd. Die stuurt het naar de deelnemers.

Voorbereiding voor 23 februari 2002

Beste deelnemers,

Ik wil jullie vragen de trainingsdag “excursie- en presentatietechnieken” op 23 februari a.s. voor te bereiden. We kunnen de dag zelf dan zo veel mogelijk doen!

A. Iets meenemen

Allereerst wil ik jullie vragen iets mee te nemen van je bedrijf wat je kunt laten zien en waar je een verhaal van maximaal 3 minuten over kunt vertellen. Kan een foto zijn van de prijsstier, een voederbiet, een onderdeel van een apparaat, een kledingstuk, de milieuwetgeving, noem maar op. Kijk ook even of het kan aansluiten bij de antwoorden die je geeft op de vragen die verderop worden gesteld.

Niet alle 25 deelnemers krijgen de gelegenheid om dat verhaal daadwerkelijk voor de groep te vertellen. Daar is de tijd helaas te kort voor. 10 mensen kunnen het verhaal echter wel vertellen! De opzet van het programma is dat na elk deel theorie er direct een deel praktijk volgt, waarin 2 of 3 mensen hun verhaal doen. Deze presentaties worden direct besproken n.a.v. de theorie die we daarvoor behandeld hebben.

B. Vragen beantwoorden

Ik weet helemaal niet hoeveel ervaring jullie al hebben met het geven van rondleidingen op je eigen bedrijf. Ook al heb je het nog nooit aan de hand gehad probeer onderstaande vragen toch zo goed mogelijk te beantwoorden. Bedenk hoe je het zou gaan doen.

1. Deze vraag gaat over de inhoud van je verhaal.

Mijn rode draad in het verhaal dat ik wil houden over mijn bedrijf is

.....
.....

2. Deze vraag gaat over de bedoeling van je verhaal.

Met mijn verhaal wil ik bij de doelgroep bereiken:

.....
.....

(Denk hier aan: kennisvergroting? Meer begrip voor het boerenbedrijf? Ander consumentengedrag bij het inkopen doen? Of iets heel anders?)

Een voorbeeld

Je wilt tijdens je rondleiding vooral bereiken dat de bezoekers van hun idee afkomen dat jij milieuvriendelijk bezig bent. Je rode draad is dus: alle milieumaatregelen die je hebt doorgevoerd op je bedrijf steeds extra onder de aandacht brengen.

Je neemt iets mee waarmee je insecten vangt zodat je kunt zien welke er in je gewas zitten. Je gaat pas spuiten als je dat ene insect vangt.

Succes en tot 23 februari.

Met vriendelijke groet,

Jettie van den Houdt

Opzet van de training

De training bestaat uit een deel theorie en een deel toepassing in de praktijk. De training gaat in op de voorbereidingen van een presentatie. Daarbij komen de volgende aspecten aan de orde:

- Doel: het doel van de presentatie moet gedurende de gehele voorbereiding in ogenschouw worden genomen.
- Doelgroep: wie is je publiek? Een groep kinderen heeft andere voorkennis dan een groep ambtenaren.
- Structuur van het verhaal: voor de structuur van een presentatie zijn verschillende mogelijkheden.
- Omgeving: een prettige omgeving maakt het voor de doelgroep makkelijker om het gepresenteerde op te nemen.
- Materialen: om bepaalde onderdelen van de presentatie te verduidelijken kunnen hulpmiddelen worden gebruikt.

In de uitvoering van de presentatie zijn er verschillende aandachtspunten die in het theorie-deel worden behandeld. De aandachtspunten zijn:

- Omgang met de toehoorders: de spreker moet een goed contact met de toehoorders krijgen, zorgen dat er een goede sfeer is en een flexibele houding aannemen.
- Ruimte voor deelnemers om mee te denken: de spreker moet zorgen voor een interactie met de toehoorders.
- Technische kanten: de spreekvaardigheid en manier van presenteren komen aan de orde.
- Organisatie: bij het geven van een presentatie komen er verschillende organisatorische aspecten om de hoek kijken.

Evaluatie training

Resultaat evaluatie training "excursie- en presentatietechnieken", gegeven op 23 februari 2002 in Groningen.

A. Algemeen	Slecht	Onvol doende	Vol doende	Goed	Ze er goed
1. Wat vindt u van de training als geheel?			2	6	1
2. Heeft de training aan uw eigen verwachtingen voldaan?		1	1	7	
3. Heeft de training aan de gewekte verwachtingen voldaan?			4	5	
4. Sluit de inhoud van de training goed aan op uw eigen praktijk?		1	4	2	2
5. Voelt u zich nu meer in staat om dat zelfstandig uit te voeren?			5	4	

B. Inhoud	Slecht	Onvol doende	Vol doende	Goed	Ze er goed
6. Hoe waardeert u de inhoud van de training?			2	6	1
7. Hoe waardeert u de gebruikte werkvormen?			2	6	1
8. Hoe waardeert u de kwaliteit van de trainer?			1	6	2
11. Vindt u de training inhoudelijk voldoende afwisselend?		1	2	6	
12. Biedt de training voldoende afwisseling tussen theorie en praktijk?		1	2	6	

C. Organisatie	Slecht	Onvol doende	Vol doende	Goed	Ze er goed
13. Bent u tevreden over de wijze van aankondiging en uitnodiging?			1	7	1
14. Bent u tevreden over de wijze van aanmelding, inschrijving en betaling?			1	6	
15. Maakte het programma voldoende duidelijk wat u kon verwachten?			2	6	1
16. Vindt u de locatie geschikt voor deze training?		2.5	4.5	2	
17. Is de training voldoende op uw praktijk toegesneden?		1	4	3	1
18. Bent u tevreden over de wijze waarop de training met u is geëvalueerd?			4	5	

D. Opmerkingen

19. *Heeft u in deze training bepaalde onderdelen gemist?*

*Nog iets meer over non-verbale aspecten

*Ja, opgelegde onderwerpen, je moet wel eens iets betogen (of ergens over meepraten) zonder (voldoende) voorbereiding

*Teveel dezelfde personen aan het woord

*Gezamenlijk luchtje scheppen

*Maken van een verhaal, voorbereiden

20. *Welke onderdelen van de training moeten naar uw mening worden verbeterd of aangepast?*

*Iedereen moet beter meedoen

*Opgave van huiswerk weerhoudt mensen te komen (vandaar matige opkomst, denk ik). Kan in kortere tijd denk ik.

21. *Wat is u in het bijzonder aan deze training bevallen?*

*De interactie tussen theorie en praktijk, de continue evaluatie van het moment. De intensiteit van training/ trainster met de deelnemers

*Goede opzet, dag was goed gevuld. De kleine groep is goed bevallen

*De gemoedelijke sfeer

*Eten en drinken

*Goede combinatie theorie en praktijk

*Levendige manier van presenteren door trainer, goede interactie tussen trainer en 'publiek'.

Duidelijk ordening programma. Duidelijk naslagwerk.

*Relaxte sfeer door kleine groep

*Het oefenen voor de groep

22. *Wat moet in een vervolgtraining zeker aan bod komen?*

*Discussietactieken en valkuilen

*Een werkelijk excursie, bv op video met een goed en fout voorbeeld

*Het oefenen voor de groep

Project 2 Jongeren en Lokale Agenda 21

Achtergronden van het project

De provincie Groningen richt zich in het beleidsprogramma Leren voor Duurzaamheid op jongeren in de eigen leefomgeving. Partners binnen de programmagroep, het IVN Consulentenschap NME (Rixt Smit) en de gemeente Groningen (Ellen Hinten) zoeken de verbreding van NME in Leren voor Duurzaamheid en Lokale Agenda 21 (LA21). Beide organisaties hebben in dit kader weinig tot geen ervaring met jongeren in de buitenschoolse situatie. Naar aanleiding van het onderzoek uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen en de verbreding van doelgroepen in de gemeente Groningen, starten zij samen een pilot. Het uitgangspunt is een project op te zetten voor en door jongeren. Jongeren kunnen een eigen project indienen rond Groninger thema's, namelijk de levende stad, verkeer en vervoer, afvalstoffen, milieukwaliteit en klimaatbeleid. Ze kunnen bij de Lokale Agenda 21 subsidie aanvragen voor de uitvoering van hun projectidee.

Doel van het project

Jongeren aan de slag zetten met duurzame thema's en jongeren kennis laten maken met de Lokale Agenda 21 in de gemeente Groningen.

Doelgroep

Jongeren woonachtig of werkzaam in de gemeente Groningen in de leeftijd van 15 en ouder die lid zijn van een kerkelijke organisatie, studentenvereniging of politieke jongerenorganisatie.

Opzet van het project

Voorwaarden en ondersteuning

De voorwaarden waaraan een project van de jongerenorganisatie moet voldoen zijn opgesteld (zie flyer). Daarnaast is duidelijk gemaakt welke ondersteuning de jongerenorganisaties kunnen verwachten van het CNME. De kosten voor de flyer en de presentatie zijn voor rekening van het CNME en die van mailing en de subsidie van de jongerenprojecten zijn voor rekening van LA21.

Werving jongerenorganisaties

De jongerenorganisaties worden schriftelijk benaderd met een 'vlotte' flyer. Het CNME schrijft hiervoor de tekst en de gemeente draagt zorg voor illustraties en ontwerp. Ook wordt er gebruik gemaakt van de communicatiekanalen van LA21: gemeente pagina, nieuwsbrief, consultatiebureau, website

Selectie projecten

Elk project wordt besproken in de consultatiegroep en geschikte projecten krijgen subsidie en drie projecten krijgen ondersteuning van het CNME.

Lopende projecten

De coördinator LA21 volgt de projecten op een afstand en draagt zorg voor communicatie van processen en resultaten in de gemeente Groningen. Het CNME draagt zorg voor de inhoudelijke ondersteuning en houdt het proces bij.

Voortgang van het project

Er zijn geen concrete resultaten geboekt. Er komt een persbericht waarin de Gemeente oproept om nieuwe projectvoorstellen in te dienen. De sluitingsdatum daarvoor is op 1 november 2003.

Op 23 september 2002 heeft een gesprek plaats gevonden met dhr. Gerdo Dijkma, directeur van het Sportcentrum van de RUG (Rijksuniversiteit Groningen) en de Hanze Hogeschool Groningen; Ellen Hinten (projectleidster LA21 van de Gemeente Groningen) en Anneke Lindeman (vervangster Rixt Smit van het IVN Consulentenschap Groningen). Dhr. Dijkma heeft ervaring met het betrekken van asielzoekers bij sport. Dhr. Dijkma is t.a.v. de "sociale poot" van de duurzaamheidsdriehoek van LA21 geïnteresseerd in het verder uitwerken van mogelijkheden en wil daarom meer weten over de mogelijkheden om in te spelen op de vraag naar projectvoorstellen.

Ellen Hinten geeft aan dat het zeker mogelijk is om projectvoorstellen in te dienen. Daarbij is wel van belang om zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de economische of ecologische invulling van de duurzaamheidsdriehoek, en bij het thema voor 2003: water. Zij vraagt zich af of het mogelijk is dat het sportcentrum een projectvoorstel ontwikkelt waarin studenten enerzijds sportief bezig zijn met of in het water, en anderzijds bijv. een koppeling gemaakt wordt met het steunen van een ontwikkelingsproject m.b.t. watervoorziening. Dhr. Dijkma denkt dat zoiets te realiseren kan zijn i.s.m. studentenverenigingen, zoals het Groninger Studentencorps Vindicat, aangezien dit soort verenigingen ervaring hebben met activiteiten waarin o.a. sport, cultuur en goede doelen worden gecombineerd. Dhr. Dijkma zal de suggestie m.b.t. een LA21-projectvoorstel rond het thema water voorstellen aan enkele studenten-watersportverenigingen die aan het sportcentrum verbonden zijn. De vereniging organiseert elk jaar een zogenaamde "landenweek", waarbij misschien aangesloten kan worden met een projectvoorstel.

Tekst van de flyer:

Laat je horen !!!

Groningen¹ daagt jullie - jongeren tussen 15 en 28 jaar - uit om zelf een projectvoorstel in te dienen om jullie leefomgeving te verbeteren.

En het mooie is: als het voorstel aansluit bij de criteria, dan is er nog geld beschikbaar ook!

Wat moet je doen!

Dien voor 1 mei een projectvoorstel in bij het Projectbureau Lokale Agenda 21. Het voorstel wordt op 14 mei besproken in de Consultatiegroep LA21, met daarin diverse maatschappelijke organisaties. Uiterlijk 14 juni weet je of het project wordt geaccepteerd en subsidie wordt toegekend.

Natuurlijk is er nooit geld zonder criteria. Dit zijn ze:

Een goed projectvoorstel voldoet aan het volgende:

- Zelf meewerken aan de uitvoering van het project
- Het project heeft betrekking op de leefomgeving en is voorzien van een natuur, milieu, sociaal, cultureel en/of economische inslag. Hoe breder de invulling, hoe beter.
- Het project moet gericht zijn op de stad Groningen
- Er moet één of meerdere groepen aan meewerken
- Er moet minimaal één club, vereniging, wijk- of buurtorganisatie bij betrokken zijn.

Zet in het projectvoorstel:

- Titel van het project?
- Wat willen jullie?
- Wie is contactpersoon (naam, adres, telefoonnr., e-mail)
- Welke club, vereniging, wijk- of buurtorganisatie is erbij betrokken?
- Waarom wil je dit?
- Hoe wil je het aanpakken?
- Met wie wil je het aanpakken?
- Verwacht je knelpunten / problemen om het uit te voeren? Zo ja, waar?
- Levert het project ook iets op voor een ander land
- Hoeveel tijd denk je nodig te hebben?
- Hoeveel geld denk je nodig te hebben en waarvoor?
- Zijn er ook nog anderen die meebetalen? (b.v. sponsoring, inzameling, donatie etc)

Stuur of mail het projectvoorstel voor 1 mei naar:

Projectbureau LA21 (Milieudienst)

Onder vermelding van: Wij laten van ons horen !!!

Postbus 742

9700 AS Groningen

Contactpersoon: Ellen Hinten

e-mail: e.hinten@md.groningen.nl

Tel.(050)3671280

¹ Deze werving is een initiatief van het projectbureau LA21 en het IVN Consulentenschap voor Natuur en Milieu Groningen.

Planning van het project

Maand	CNME	Gemeente Groningen
Februari	Projectopzet Kreet bedenken Voorwaarden opstellen Ondersteuningsmogelijkheden verwoorden Concept flyertekst opstellen	Opnemen in LA 21 programma Kreet bedenken Voorwaarden opstellen
Maart		Redactie flyertekst Flyertekst vormgeven 11 maart Adressen jongerenorganisaties in gemeentegids Mailing flyer 18 maart
April	Contact opnemen met drie jongerenorganisatie	Inventarisatie projecten
Mei	Beoordeling projecten Coaching en ondersteuning en procesbeschrijving	Aanbieding projecten in consultatiegroep 14-05-2002 Volgen proces en communicatie
Juni	Coaching en ondersteuning en procesbeschrijving	Volgen proces en communicatie
Juli	Organisatie presentatie op internet de website www.hetgroeneland.nl	

Handreiking succes- en faalfactoren

Omschrijving projecten

Project 1 Jongeren in de landbouw

Naar aanleiding van de conferentie de aftrap 'Leren voor Duurzaamheid' is tussen het IVN Consulentschap Groningen en een bestuurslid van het Gronings Agrarisch Jongeren Kontakt (GrAJK) een afspraak gemaakt om te praten over mogelijke samenwerking. Het GrAJK heeft 550 leden en is opgericht om de jongeren in de landbouw met elkaar in contact te brengen, uit te wisselen, samen te werken en samen te leren. Na het eerste overleg werd duidelijk dat de GrAJK dat de aangesloten jongeren veel kennis hebben van hun natuurlijke omgeving en ze willen graag hun steentje bijdragen. In de media wordt de landbouw afgeschilderd als vervuiler. De jongeren durven nu hun mond niet te roeren of weten niet hoe. Het IVN Consulentschap heeft verstand van excursietechnieken, educatie en voorlichting. Zij kunnen voor deze jongeren een training 'presentatietechnieken' organiseren. In nauw overleg wordt een training op maat georganiseerd. Deze training is een groot succes en wordt gewaardeerd met een acht. Enkele uitspraken uit de evaluatie zijn 'de interactie tussen theorie en praktijk is erg goed bevallen', 'het oefenen in de groep was voor mij heel positief' en 'het programma was duidelijk en geordend'. In het afsluitend overleg is afgesproken dat er na het landbouwseizoen weer samenwerking wordt gezocht.

Project 2 Jongeren in de stad

Op initiatief van het IVN Consulentschap Groningen is de gemeente Groningen gevraagd of er belangstelling was het thema 'lokale duurzaamheid en buitenschoolse jongeren' gezamenlijk op te pakken. Vol enthousiasme ging men aan de slag. Er werd gebrainstormd over het benaderen van jongeren in de lokale kroeg met eigentijdse bierviltjes en het stimuleren van een discussie rond de eigen leefomgeving m.b.v. de Loesje-achtige uitspraken. Er is gesproken met de contactpersoon voor jongeren van Wing, de welzijnsinstelling van de gemeente Groningen, over samenwerking op wijk- en buurtniveau. Deze ideeën stranden op te veel aanbodgericht werken, te veel ad hoc iets willen doen met jongeren of een te moeilijke jongerendoelgroep willen benaderen, namelijk de probleemjongere in de wijk. In samenwerking met de coördinator LA21 is besloten de jongeren zelf aan het woord te laten. Door enkele jongerenorganisaties, zoals studentenverenigingen, scoutinggroepen en kerkelijke organisaties in de stad (ongeveer 150) aan te schrijven, wil de gemeente Groningen jongeren stimuleren zichzelf te laten horen en te komen met plannen om de eigen leefomgeving te verbeteren. De beste plannen krijgen budget om dit uit te voeren. Het IVN Consulentschap draagt zorg voor de begeleiding van twee interessante projecten. Dit project is door de gemeente opgenomen in het LA21 beleid.

Succesfactoren

Project 1 Jongeren in de landbouw

- ♦ Het GrAJK had een duidelijk vraag waarop het IVN kon inspelen met hun expertise.
- ♦ Als praktische randvoorwaarden als geld en tijd zijn geregeld kan op korte termijn worden ingespeeld op een vraag.
- ♦ Tijdens de organisatie van de training is de opdrachtgever regelmatig benaderd en betrokken, wat leidt tot een succesvolle training.
- ♦ Er is op papier afgesproken wie verantwoordelijk is voor welke taak. Na afloop van elk overleg worden afspraken schriftelijk bevestigd. Hierdoor krijg je geen communicatiestoornissen en verloopt het proces soepel.
- ♦ De training is een succes, door:
 - De trainer sluit met de werkvormen en inhoud aan bij de doelgroep
 - Door leden van het GrAJK te betrekken bij de opzet van de training, was de groep gemotiveerd om deel te nemen
 - De inhoud sloot aan bij de vraag uit het veld
 - De sfeer was positief en opbouwend
- ♦ Het totale project heeft in een kort tijdsbestek plaatsgevonden. Dit paste bij de vraag en de werkwijze van de klant (GrAJK). Lange processen staan de motivatie van de jongeren in de weg.
- ♦ Van tevoren hebben klant en aanbieder elkaar informatie opgestuurd om elkaar alvast te leren kennen. Dit werkt positief in het eerste gesprek als het gaat om verwachting en uitstraling.
- ♦ Beide personen van de organisaties waren 'generatiegenoten'. Dit had een positief effect op de samenwerking.
- ♦ Het GrAJK is een georganiseerde club voor agrarische jongeren. Het contact dat is opgebouwd loopt via het jongerenbestuur en is daardoor direct met de jongeren zelf. Hierdoor kan efficiënt gewerkt worden en ik korte tijd jongeren benaderd worden.
- ♦ Beide organisaties laten elkaar in hun waarde en proberen elkaar geen inhoudelijke standpunten op te leggen.

Project 2 Jongeren in de stad

- ♦ De gemeente Groningen wil graag investeren in duurzaamheid en burgerparticipatie. Jongeren zijn nog een onbekende doelgroep en de gemeente wil hiervoor graag een proces opzetten. Doordat de vraag van de jongeren onbekend is, wordt er rekening gehouden met aan langer durend proces.
- ♦ Binnen de gemeente Groningen is aangesloten bij de werkwijze binnen het eigen beleid, namelijk de lokale agenda 21. Hierdoor wordt de gemeente projecteigenaar en wordt het project ingebed in de organisatie.

Faalfactoren

Project 1 Jongeren in de landbouw

- ♦ Proberen te redeneren vanuit de jongeren als ondersteuner, gemeente of welzijnsinstelling.
- ♦ Dit eenmalige succes willen koesteren en hieraan geen vervolg te geven.

Project 2 Jongeren in de stad

- ♦ Van tevoren niet helder hebben met welke klant je te maken hebt, namelijk de jongeren zelf of de intermediair. Dit is van grote invloed op het proces.
- ♦ De individuele jongere vraaggericht willen benaderen is in de buitenschoolse situatie niet haalbaar.
- ♦ De jongerenorganisaties in de gemeente Groningen hebben een flitsende folder ontvangen waarin ze jongeren worden opgeroepen zichzelf te laten horen en te komen met ideeën en plannen, waarvoor vervolgens geld beschikbaar is. Deze werkwijze is vaak te onpersoonlijk. Het sturen van de folder, gevolgd met een belronde en vervolgd met een bezoek werkt beter, ruimte voor persoonlijk contact is belangrijk voor een positieve samenwerking.
- ♦ Het subsidiesysteem werkt vanuit een aanbodgerichte werkwijze. Door de tijdsinvesteringen in netwerken en contacten niet te financieren, bedenken veel organisaties aan de hand van trends en kansen nieuwe projecten, die vervolgens niet aansluiten bij de vraag. Daardoor worden resultaten niet gehaald en subsidiegeld inefficiënt ingezet.

Aanbevelingen om jongeren buitenschools te betrekken bij lokale leefbaarheid en duurzaamheid

- ♦ Buitenschoolse jongeren kunnen het beste benaderd worden via een organisatie, als de scouting, het GrAJK, de kerk, de studentenvereniging, de sportvereniging, de naschoolse opvang etc. De individuele jongeren kunnen het beste benaderd worden via de scholen.
- ♦ Stel van tevoren vast of de klantvraag is vanuit de jongeren zelf, namelijk de scoutinggroep of de studentenclub of vanuit de ondersteuners, de gemeente of de buurtvereniging.
- ♦ Als je direct wilt samenwerken met buitenschoolse jongeren is het belangrijk dat randvoorwaarden, als tijd en geld, heel snel duidelijk zijn. Jongerenorganisaties hebben vaak weinig budget en zijn afhankelijk van externe subsidiegevers. Intermediaire organisaties als de gemeente kunnen zelf financiën regelen. Hierdoor is het belangrijk rekening te houden met een langer durend proces.
- ♦ Als een project met succes is afgesloten, maak dan een vervolgspraak ook al is dit voor de lange termijn.
- ♦ Om thema's als duurzaamheid en leefbaarheid tussen de oren van jongeren te krijgen is de meeste effectieve aanpak te gaan voor: kwaliteit, inbedding, een helder proces en betrokken jongeren, in plaats van kwantiteit, eenmalig succes en vluchtig contact.

